IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 51)**

z dnia 18 lutego 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 51)

18 lutego 2021 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Polaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. informację o dokumentach, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag (COM(2020) 712, 791, COM(2021) 21, 25, 28 (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej); COM(2020) 697, COM(2021) 4, 6, 11, 13, 14, 16, 23, 24, 26, 31, 38, 39 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.), C(2020) 171, C(2021) 320, COM(2021) 5, 9, 17, 19, 35 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy);

II. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 22 lutego 2021 r.;

III. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wspólny komunikat dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiej i Rady: Nowa agenda UE–USA na rzecz globalnych zmian (JOIN(2020) 22 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu;

IV. sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Paweł Jabłoński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Jurgiel** poseł do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kaja Krawczyk** – naczelnik Wydziału ds. Unii Europejskiej Biura Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz**, **Agnieszka Maciejczak** – z sekretariatu Komisji w BSM, **Aleksandra Rhein** – specjalista ds. kontaktów zagranicznych z Wydziału ds. Unii Europejskiej w BSM; **Bartosz Pawłowski** – ekspert ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych, **Łukasz Żołądek** – specjalista ds. międzynarodowych z BAS.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, posłów do Parlamentu Europejskiego, państwa ministrów i towarzyszące im osoby.

Szanowni państwo, przystępujemy teraz do sprawdzenia kworum. Jesteśmy gotowi? Przypominam, że obecni na sali obrad Komisji posłowie mogą głosować za pomocą legitymacji poselskiej, a wszystkich państwa posłów nieobecnych, wszystkich tych, którzy pracują dzisiaj zdalnie, bardzo proszę o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku w aplikacji na tablecie w celu potwierdzenia obecności na posiedzeniu.

Mamy już kworum, więc to kworum w sposób formalny, oficjalny stwierdzam.

Informuję wszystkich państwa posłów, że chęć zabrania głosu zdalnego należy zgłaszać poprzez czat w aplikacji Whereby po zalogowaniu się do pokoju wideokonferencyjnego. Informuję, że w materiałach Ministerstwa Spraw Zagranicznych znajduje się informacja, że agenda Rady ds. Zagranicznych nie zawiera dokumentów ustawodawczych, w związku z powyższym pkt II rozpatrzymy tylko w trybie art. 3 ust. 2 ustawy. Czy są uwagi do porządku obrad? Nie widzę, nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła proponowany porządek obrad.

Przechodzimy teraz do rozpatrzenia pkt I, czyli informacji o dokumentach UE, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej COM(2020) 712, 791, COM(2021) 21, 25, 28; w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2020) 697, COM(2021) 4, 6, 11, 13, 14, 16, 23, 24, 26, 31, 38, 39, w trybie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. z uwzględnieniem art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu C(2020) 171, C(2021) 320, COM(2021) 5, 9, 17, 19 i 35.

Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy przyjąć te dokumenty bez rozpatrywania przez Komisję? Nie ma sprzeciwu. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że **Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Pkt II – Rada ds. Zagranicznych w terminie 22.02.2021. Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy informacji Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 22 lutego 2021 r. Rząd reprezentuje pan minister Paweł Jabłoński, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Witam pana ministra serdecznie. Pan minister zabierze głos zdalnie. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Paweł Jabłoński:

Dzień dobry państwu, dzień dobry, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, prosiłbym jeszcze o potwierdzenie, czy mnie dobrze słychać, bo ja mam bardzo niewyraźny dźwięk z Komisji.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Słyszymy. Słyszymy dobrze.

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:

Słychać. Doskonale. A zatem, Wysoka Komisjo, szanowni państwo posłowie, przed zaplanowanym na poniedziałek posiedzeniem Rady ds. Zagranicznych, która nie zawiera projektów aktów legislacyjnych, Rada ds. Zagranicznych planuje przede wszystkim zająć się trzema tematami. To jest kwestia Rosji, kwestia Hongkongu i kwestia kompasu strategicznego. Natomiast w ramach spraw bieżących zostaną poruszone również tematy, w których Polska ma zamiar zabrać głos. Jeden z tych tematów to sytuacja na Białorusi, drugi to sytuacja w Etiopii. Ponadto Rada ds. Zagranicznych przeprowadzi dyskusje z sekretarzem stanu USA, Antonym Blinkenem w formie wideokonferencji.

Temat pierwszy, czyli Rosja. Tutaj oczywiście będzie to następstwo wydarzeń z poprzedniego tygodnia wizyty wysokiego przedstawiciela UE Josepa Borrella w Moskwie. W ocenie rządu te wydarzenia potwierdziły, że postulaty Polski, dotyczące polityki zagranicznej UE w kontekście Rosji, były bardzo słuszne i taka panuje dziś powszechna opinia, także w wielu stolicach europejskich. Paradoksalnie, przebieg tej wizyty, choć z obiektywnego punktu widzenia oceniany był jako niekorzystny dla wysokiego przedstawiciela, to z polskiego punktu widzenia i z punktu widzenia państw, które od dawna sygnalizowały, jak istotnym problemem jest postępowanie Rosji, to paradoksalnie unaoczniło znacznie szerszemu gronu naszych partnerów, że rzeczywiście tutaj Polska i inne kraje naszego regionu miały rację. Liczymy na to, że dyskusja w kontekście wdrażania tak zwanych pięciu zasad, które UE wyznaczyła w stosunkach z Rosją, będzie się skupiała przede wszystkim na tym, aby być we wdrażaniu tych zasad konsekwent-

nym, zamiast skupiać się na czymś, co jeszcze w ostatnich miesiącach dominowało, czyli tak zwanym selektywnym zaangażowaniu. Liczymy, że dyskusja będzie służyła odbudowie jedności UE w stosunkach z Rosją. I to jedności w takim duchu, o jaki Polsce chodzi.

Tu kluczowe znaczenie ma oczywiście podnoszenie kwestii związanych z ochroną praw człowieka, i to zarówno w kontaktach z władzami Rosji, jak i jeśli chodzi o programy wsparcia społeczeństwa obywatelskiego. Te restrykcje rosyjskie, które na to są nakładane, coraz bardziej to utrudniają. Liczymy na to, że UE będzie konsekwentnie tutaj zajmować również postawę zdecydowaną i wywierać nacisk na władze rosyjskie, żeby takich restrykcji nie wprowadzano.

Bardzo ważna kwestia to polityczna decyzja o objęciu sankcjami osób odpowiedzialnych za działania wobec Aleksieja Nawalnego, a także za tłumienie protestu, bardzo brutalne represje, wprowadzanie różnego rodzaju ograniczeń skierowanych przeciwko społeczeństwu obywatelskiemu. Liczymy, że ta decyzja zostanie podjęta.

Oczywiście konieczne jest także wzmacnianie odporności UE na agresywne działania hybrydowe ze strony Rosji. Tu widzimy potrzebę przygotowania wewnętrznego raportu, który podsumuje działania UE w zakresie obrony przed różnego rodzaju wrogimi operacjami, wskaże na pewne niedociągnięcia, na to, co można poprawić. Tu chodzi zarówno o działania w sferze informacyjnej, jak i różnego rodzaju ataki na infrastrukturę w krajach członkowskich UE.

Zgodnie z drugą zasadą z tych pięciu zasad stosunków UE–Rosja konieczne jest dodatkowe wzmocnienie rozwoju stosunków z krajami Partnerstwa Wschodniego. Tutaj niezbędne jest przede wszystkim wspieranie terytorialnej integralności Ukrainy. Zarówno poprzez działania UE, wzmacniające stosunki z tym państwem, jak i poprzez sankcje w stosunku do rosyjskich sędziów, prokuratorów, którzy wydają motywowane politycznie decyzje dotyczące działaczy narodowości ukraińskiej, narodowości krymsko-tatarskiej. Zbliża się symboliczna siódma rocznica nielegalnej aneksji Krymu, w związku z czym również jest niezwykle ważne, żeby ta kwestia została poruszona. Liczymy na to, że ta polityka UE będzie od tak naprawdę tej wizyty wysokiego przedstawiciela w Moskwie, która ma charakter rzeczywiście przełomowy, choć pewnie nie taki, jak było to zamierzone z jego punktu widzenia, że ta polityka będzie odtąd znacznie bardziej konsekwentna. Tyle w kontekście Rosji, tytułem wstępu oczywiście. Na wszelkie pytania z chęcią odpowiem.

Druga kwestia, która jest przewidziana, to jest Hongkong i tu oczywiście chodzi przede wszystkim o ustawę przyjętą w czerwcu ubiegłego roku przez chiński parlament, tak zwaną ustawę o bezpieczeństwie narodowym Hongkongu. Ta ustawa daje władzom w Pekinie bardzo dużo narzędzi do marginalizowania demokratycznej opozycji w Hongkongu, narusza jego autonomię. Ta autonomia wynikała z przyjętej po zakończeniu podległości wobec Wielkiej Brytanii formuły „jeden kraj, dwa systemy". Dziś rząd chiński chce od tego odchodzić. Chiny oczywiście uznają wydarzenia w Hongkongu za swoją sprawę wewnętrzną. Ignorują wyrażane przez społeczność międzynarodową zaniepokojenie, ignorują sygnały, które są wysyłane. Z punktu widzenia Polski wskazana jest tu jednomyślność UE, reagowanie na sytuację w Hongkongu, utrzymanie w tym zakresie szerokiej presji międzynarodowej na władze Chińskiej Republiki Ludowej, tak aby zmieniała swoje postępowanie w stosunku do Hongkongu. Oczywiście chodzi tu przede wszystkim o to, aby ustały prześladowania, aby zwolniono aresztowanych aktywistów, aby szanowano autonomię Hongkongu zgodnie z zasadą „jeden kraj, dwa systemy". Będziemy popierali wypracowanie nowego podejścia UE do stosunków z władzami Hongkongu, ponieważ administracja miejscowa również powinna ponosić odpowiedzialność za obecną sytuację, bo zmiany wprowadzane są także z jej udziałem.

Trzecia kwestia na agendzie to kompas strategiczny. Kompas strategiczny to są założenia rozwoju wymiaru obronnego UE. To posiedzenie Rady ds. Zagranicznych będzie poprzedzać nadzwyczajna debata na nadzwyczajnej Radzie Europejskiej 26 lutego. W tym zakresie Polska będzie podkreślała rolę państw członkowskich i konieczność odzwierciedlenia poglądów poszczególnych państw członkowskich na rozwój wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony. W naszej ocenie w kompasie strategicznym istnieje potencjał do tego, aby wyznaczać długofalowe cele, jeżeli będziemy zapewniali współod-

powiedzialność państw członkowskich za proces jego przygotowywania, bo jest to niezbędne z uwagi na narodowy charakter naszych systemów obronnych. W kwestiach merytorycznych będziemy zabiegać o to, aby dokument końcowy w sposób właściwy i ostateczny odzwierciedlał zagrożenia płynące ze Wschodu i aby był spójny z wynikami refleksji strategicznej NATO. Ta treść kompasu strategicznego musi być absolutnie spójna, nie może być przyczynkiem do podważania czy naruszania niepodzielności na bezpieczeństwa całego obszaru transatlantyckiego.

My szczególnie aktywnie uczestniczymy, jeśli chodzi o dyskusję na temat kompasu, nad komponentem dotyczącym budowania odporności, w tym tej odporności służącej zwalczaniu zagrożeń hybrydowych, cybernetycznych, dezinformacji. To są te nasze priorytety w ramach kompasu strategicznego.

Jeśli chodzi o sprawy bieżące, nie będzie rozbudowanej dyskusji, tym niemniej Rada ds. Zagranicznych się tym zajmie. Pierwsza kwestia to Białoruś. Polska przede wszystkim będzie się domagała przyspieszenia prac nad planem wsparcia gospodarczego dla demokratycznej Białorusi. Ten plan został przedłożony przez Polskę, przy udziale także Grupy Wyszehradzkiej i innych państw naszego regionu. Był bardzo pozytywny oddźwięk, kiedy zostało to zgłoszone w zeszłym roku, w październiku, zwróciliśmy się do Komisji Europejskiej o opracowanie bardzo już konkretnych założeń. Ten plan w naszej ocenie będzie bardzo istotnym wsparciem dla wysiłków społeczeństwa białoruskiego, dla społeczeństwa obywatelskiego. Pokaże społeczeństwu obywatelskiemu, że jest alternatywa, że jest wyraźny sygnał, że UE jest gotowa do zaangażowania się w transformację Białorusi, jeżeli społeczeństwo białoruskie podejmie decyzję i zrealizuje tę decyzję o przemianach demokratycznych. Opóźnianie realizacji tej prośby i publikacji konkretnego planu jest w ocenie Polski zjawiskiem niekorzystnym. Będziemy domagali się, aby Komisja Europejska przedstawiła, po pierwsze, przyczyny, dla których takie opóźnienie nastąpiło, po drugie, już wiarygodny harmonogram publikacji tego planu.

Druga kwestia w sprawach bieżących, w których Polska zabierze głos, to kwestia sytuacji w Etiopii. Jak państwo posłowie z pewnością wiedzą, toczy się tam konflikt wewnętrzny w jednej z północnych prowincji, w prowincji Tigraj. W ostatnim tygodniu odbyła się wizyta ministra spraw zagranicznych Finlandii, Heikki Haavisto, który z umocowania wysokiego przedstawiciela pojechał tam w imieniu UE po to, aby zbadać sytuację na miejscu. Spotkał się z przedstawicielami władz Etiopii, a zatem będzie prawdopodobnie przedstawiał efekty tej wizyty. Polska zabierze głos w tej dyskusji także przede wszystkim po to, aby wyrazić potrzebę zdecydowanej presji UE na władze w Etiopii, na władze w Erytrei, aby ten konflikt polityczny został rozwiązany metodami pokojowymi, aby zapewniono dostęp pomocy humanitarnej, a także zewnętrznych obserwatorów, niezależnych mediów, do prowincji Tigraj, bo w tej chwili jest ona w dużym stopniu odcięta od takich możliwości, a także, aby bardzo drobiazgowo wyjaśniono bardzo niepokojące doniesienia medialne o masakrach ludności cywilnej, o naruszeniach praw człowieka, także o sytuacjach, które mogły stanowić naruszenie swobód religijnych. Wedle tych niepotwierdzonych jeszcze informacji dochodziło do bardzo poważnych zbrodni, także wobec osób, które szukały schronienia w kościołach. Będziemy się starać, aby ten nacisk UE, całej społeczności międzynarodowej, był bardzo zdecydowany, żeby wyjaśniono to bardzo dokładnie, a sprawcy tych zbrodni, żeby zostali pociągnięci do odpowiedzialności. Nie mamy na ten moment jeszcze żadnych wiarygodnych informacji o przebiegu tych wydarzeń, tym niemniej są one niezwykle niepokojące i presja społeczności międzynarodowej jest niezbędna.

Ponadto planowana jest w trakcie Rady ds. Zagranicznych dyskusja z sekretarzem stanu USA, Antonym Blinkenem. Liczymy na to, że będzie to sygnał do wzmocnienia stosunków transatlantyckich z uwagi na zmianę administracji w Stanach Zjednoczonych na administrację demokratów, którzy podkreślają znaczenie współpracy międzynarodowej w znacznie większym stopniu niż republikanie. Liczymy na to, że będzie to okazja do tego, by pewnego rodzaju spory czy nieporozumienia w relacjach między UE a Stanami Zjednoczonymi wyjaśnić, naprawić, aby rozpocząć odbudowę tych elementów, które w ostatnich miesiącach czy latach mogły być nieco trudniejsze z punktu widzenia właśnie sporów politycznych. Polska zawsze, niezależnie od tego, jaka administracja rządzi

w Stanach Zjednoczonych, opowiada się za bardzo mocnym komponentem transatlantyckim. Także w ramach UE wskazujemy, że jest to podstawa naszego bezpieczeństwa. Szczególne znaczenie powinna mieć koordynacja stanowisk UE i Stanów Zjednoczonych w relacjach z państwami trzecimi, takimi jak Rosja czy Chiny. Na tę potrzebę również będziemy wskazywali.

Tyle tytułem wstępu. Bardzo dziękuję. Jeżeli będą pytania, to z chęcią na nie odpowiem.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi za przedstawienie informacji.

Otwieram dyskusję w tych punktach, o których mówił pan minister. Bardzo proszę o zgłaszanie się. Pan poseł Protasiewicz zdalnie. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Dziękuje bardzo, panie przewodniczący. Chciałem zapytać, czy mnie słychać.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Słychać.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Ja w dwóch sprawach. Dziękuję za udzielenie głosu, dziękuję panu ministrowi…

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:

Najmocniej przepraszam, nie wiem, czy słychać na sali, natomiast ja mam jakieś potężne zakłócenia, jeśli chodzi o dźwięk, i bardzo mi przerywa. Więc jeśli mógłbym prosić o to, żeby wyraźnie i głośno mówić. Może wtedy się uda.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Dobrze.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

My słyszymy na sali pana posła bardzo dobrze.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

W takim razie mikrofon tutaj sobie podsunę. Mam dwa pytania do pana ministra, dziękując za tę wyczerpującą informację. Obie związane z bodaj dwoma pierwszymi punktami agendy najbliższego posiedzenia Rady Ministrów Spraw Zagranicznych. Pierwsze dotyczy oczywiście kwestii Rosji, sankcji UE w związku z polityką wobec opozycji, tłumieniem demonstracji i skazaniem Aleksieja Nawalnego. Chciałbym zapytać, czy przedmiotem dyskusji będzie również sama wizyta wysokiego przedstawiciela pana Josepa Borrella i jej przebieg, bardzo rozczarowujący, delikatnie rzecz ujmując, i ewentualne konsekwencje, chociażby w postaci wystąpienia ministra Ławrowa mówiącego o tym, że Rosja musi się przygotować na osłabienie czy zawieszenie kontaktów dyplomatycznych z UE.

Drugie pytanie dotyczy Chin i polityki Chin wobec Hongkongu. Zgadzam się z panem ministrem w całości, że dobrze by było wypracować wspólną politykę na forum UE, i to politykę stanowczą, i ją realizować. W tym kontekście chciałbym zapytać, czy temat polityki właśnie wobec Hongkongu rządu pekińskiego, ale tajże wobec Ujgurów, która określona jest mianem ludobójstwa, był poruszony w jakikolwiek sposób podczas ostatniego spotkania online oczywiście z prezydentem Chin, które było w imieniu państw Europy Środkowo-Wschodniej organizowane i koordynowane przez prezydenta RP pana Andrzeja Dudę. To są moje dwa pytania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Bardzo proszę, panie ministrze. Panie ministrze, prosimy ewentualnie odnieść się do przedstawionych pytań. Słyszy nas pan minister?

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:

Najmocniej przepraszam, ale naprawdę bardzo niewiele zrozumiałem. O ile dobrze słyszałem, to pierwsze pytanie dotyczyło kwestii tego, czy w trakcie Rady ds. Zagranicznych poruszany będzie przebieg wizyty wysokiego przedstawiciela w Moskwie. Widzę, że pan poseł kiwa głową. Oczywiście, że tak. Temu tematowi poświęcona będzie właśnie ta część

dyskusji. Przedstawiałem ogólnie postulaty w stosunku do Rosji, natomiast z pewnością kwestia przebiegu wizyty będzie zasadniczym elementem.

Co do drugiego pytania słyszałem, że pan poseł pytał o Hongkong, ale powiem szczerze, że nie zrozumiałem dokładnej treści pytania. Jeśli mógłby pan może jeszcze raz, może teraz jakość połączenia będzie lepsza.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Dziękuję za tę cząstkową odpowiedź, panie ministrze. Bardzo krótkie pytanie, jeśli chodzi o Hongkong. Czy temat polityki wobec Hongkongu, którą Polska chciałaby uwspólnotowić na poziomie unijnym, ale…

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:

Najmocniej państwa przepraszam, ale mam jakiś straszny problem techniczny z połączeniem. Jeżeli można, panie pośle, z chęcią odpowiem na to pytanie, gdyby pan skierował je na piśmie.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Dobrze.

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:

Dziękuję. I przepraszam. Jakiś problem techniczny.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dobrze. Czy posłowie, tak? Pan poseł Bolesław Piecha, bardzo prosimy.

Poseł Bolesław Piecha (PiS):

Dziękuję bardzo. Mam nadzieję, że mnie słychać. Ja tylko jedno krótkie pytanie. Nie będę pytał o sprawy oczywiste dotyczące obronności i bezpieczeństwa. Zapytam tylko, czy na agendzie tego spotkania stanie sprawa zamrożonego przecież od kilku lat partnerstwa, dotyczącego handlu, inwestycji, czyli słynny TTIP, bo on został zamrożony. Czy Polska będzie opowiadała się za tym, żeby ta umowa handlowa została z powrotem wdrożona. Mamy sygnały, mieliśmy różnego rodzaju sygnały o wojnach handlowych. Zmieniła się administracja w Waszyngtonie. Jakie będzie stanowisko polskie w sytuacji, gdyby zdecydowano się na wznowienie rozmów na temat TTIP? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Panie ministrze, bardzo proszę. Słyszał pan minister pytanie pana posła Piechy? Halo? Chyba mamy brak połączenia, panie pośle. Panie ministrze? Obraz też się zawiesił.

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:

Szanowni państwo, ja słyszę, że państwo chyba starają się coś mi przekazać, ale naprawdę nie jestem w stanie… Najmocniej przepraszam. Jest jakiś problem techniczny. Może poprosiłbym o przedstawienie tych pytań w formie pisemnej. Postaram się na nie niezwłocznie odpowiedzieć. Niestety, jakiś jest problem. Mam nadzieję, że mnie przynajmniej słyszycie państwo w tym momencie.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Bardzo dobrze, bardzo dobrze słyszymy.

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:

Ja niestety widzę, że coś się zmienia na ekranie, ale bardzo słabo słyszę, ledwo co trzecie, co czwarte słowo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dobrze, to pan poseł ewentualnie zadający pytanie…

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:

Najmocniej przepraszam, absolutnie nic nie słyszę.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dobrze, dobrze. Na piśmie złożymy.

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:
Ja się rozłączę, żeby już nie przedłużać.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):
Jeszcze jeden punkt mamy, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:
Dziękuje państwu bardzo. I przepraszam najmocniej za te kwestie techniczne.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):
Jeszcze jeden punkt mamy. Dobrze, szanowni państwo…

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:
Albo, szanowni państwo, może ja mam inną propozycję. Może ja bym się połączył telefonicznie, jeśli jest ktoś z obsługi na sali, tak żeby mój telefon był przy głośniku, i może wtedy będzie z drugiego źródła dźwięk. Może w ten sposób byśmy zrobili?

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):
Damy radę? Tak zrobimy. Dalszą część przez telefon, panie ministrze. Czy mamy jeszcze kogoś z członków Komisji lub gości, którzy są z nami w połączeniu zdalnym, chętnego do zabrania głosu, zadania pytania? Nie słyszę, nie widzę. Wobec powyższego…

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:
Proszę przyłożyć, już teraz słyszę.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):
To powtórzymy jeszcze pytanie? Panie pośle…

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:
Dzień dobry państwu ponownie. Mam nadzieję, że mnie teraz słychać.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):
Tak, tak, słyszymy.

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:
Dobrze. Teraz mam jakiś problem dźwiękowy, bo obraz coś widziałem… To może jeszcze raz prosiłbym o zadanie tych pytań, to spróbuje na nie odpowiedzieć.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):
O TTIP. Proszę.

Poseł Bolesław Piecha (PiS):
Ja już troszeczkę wyprzedzę tę agendę, ale czy podczas tego spotkania będzie również omówiony stan stosunków ze Stanami Zjednoczonymi zwłaszcza, po zmianie administracji w Waszyngtonie Trumpa i Bidena. Czyli jakie będzie stanowisko Polski, jeżeli na agendzie stanie ponownie debatowana i negocjowana od wielu lat, bodajże dziewięciu czy dziesięciu, sprawa TTIP, czyli wzajemnych relacji handlowych i inwestycyjnych.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):
Już pan poseł skończył. Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:
Sprawa TTIP. Dla precyzji, to odpowiedź na to pytanie ja również wolałbym przedstawić na piśmie, bo to jest złożona kwestia, która może wymagać po prostu nieco szerszego wyjaśnienia.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):
Pan poseł przyjmuje taką propozycję odpowiedzi na piśmie. Tak jak powiedziałem wcześniej, więcej zgłoszeń nie słyszałem, nie widziałem.

Wobec powyższego, czy jest sprzeciw wobec przyjęcia do wiadomości informacji, o której wcześniej mówił pan minister? Czy mamy sprzeciw? Nie ma takiego sprzeciwu. Nie widzę, nie słyszę. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 22 lutego br.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt II.

Przechodzimy teraz do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wspólnego komunikatu dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiej i Rady: Nowa agenda UE–USA na rzecz globalnych zmian (JOIN(2020) 22 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Rząd reprezentuje w tym punkcie również pan minister Paweł Jabłoński, podsekretarz stanu w MSZ. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MSZ Paweł Jabłoński:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, wspólny komunikat wysokiego przedstawiciela do spraw zagranicznych, polityki bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej w sprawie nowej agendy UE–USA to próba zaproponowania przez instytucje unijne elementów nowej pozytywnej agendy unijno-amerykańskiej po zmianie administracji w Waszyngtonie. Ten komunikat odnosi się do zakresu współpracy należącego do właściwości UE, przede wszystkim współpracy globalnej. Więc on się nie odnosi szerzej do innych kwestii, takich jak bezpieczeństwo transatlantyckie czy do sporów w kwestiach handlowych. W dokumencie postuluje się podjęcie w pierwszej kolejności wspólnych działań na rzecz światowego zdrowia, przeciwdziałania pandemii, w tym koordynację kampanii szczepionkowej, następnie w takiej kwestii jak ochrona planety i przeciwdziałanie zmianom klimatu, kwestia rozwoju technologii, handlu i norm międzynarodowych, a także bezpieczniejszego, bardziej demokratycznego świata.

Te przedstawione cele współpracy transatlantyckiej w wymiarze globalnym mają dla Polski pozytywne znaczenie. Jeśli chodzi o kwestie zdrowia, rząd popiera szeroki dialog z USA, czy to w zakresie walki z pandemią COVID-19, czy to w zakresie wzmocnienia globalnego systemu ochrony zdrowia publicznego. Pozytywnie przyjmujemy decyzję nowej administracji, która przywraca stan zjednoczonej współpracy z WHO. Unia i USA są kluczowymi donatorami zdrowia publicznego. Posiadają instytucje, które stanowią globalne zaplecze naukowe i informacyjne w obszarze przeciwdziałania chorobom zakaźnym. Współpraca unijno-amerykańska na tym polu na pewno przysłuży się poprawie globalnego bezpieczeństwa zdrowotnego. Rząd polski będzie też bardzo uważnie analizował prace globalnego szczytu zdrowotnego G20.

W kwestii klimatu podpisanie przez prezydenta Stanów Zjednoczonych *executive order*, czyli dekretu, w którym Stany Zjednoczone ponownie zaakceptowały wszystkie regulacje porozumienia paryskiego, to jest bardzo istotny krok w relacjach klimatycznych między UE, Europą a Stanami Zjednoczonymi. Koordynacja stanowisk w tym zakresie, poprzedzająca konferencję klimatyczną ONZ COP26, które jest planowane na listopad tego roku w Glasgow, może mieć kluczowe znaczenie z punktu widzenia możliwości realizacji agendy tej konferencji.

W kwestii handlu międzynarodowego Polska wielokrotnie zwracała uwagę na potrzebę większego dialogu z USA w stylu odbudowy i reformy Światowej Organizacji Handlu. Tutaj liczymy na włączenie się Stanów Zjednoczonych w reformowanie WTO. Warto odnotować, że po zmianie administracji w Waszyngtonie został rozwiązany pakt związany z powołaniem nowej przewodniczącej, która kilka dni temu została oficjalnie powołana. Będzie to nigeryjska przewodnicząca.

Warto również poprzeć inicjatywę UE dotyczącą ustanowienia nowej rady UE–USA ds. handlu i technologii. Celem tej rady będzie wspólne maksymalizowanie możliwości współpracy transatlantyckiej opartej na zasadach rynkowych, wzmocnienie naszego partnerstwa w dziedzinie technologii i przemysłu oraz rozszerzenie dwustronnego handlu i inwestycji. Oprócz celów wspieranych przez komunikat my się staramy również o zachowanie ścisłej współpracy UE–USA w obszarze sąsiedztwa UE, w tym ogólne powstrzymywanie agresywnej, naruszającej prawa międzynarodowe polityki władz rosyjskich, oraz o wspólny wpływ na demokratyczne przemiany reformy społeczne, gospodarcze w państwach należących do regionu Partnerstwa Wschodniego. Kładziemy też nacisk na odnowienie instytucjonalnej części relacji UE–USA. Tutaj przede wszystkim chcielibyśmy podjąć starania w celu powrotu do idei dorocznych szczytów UE–USA. Ostatni taki szczyt odbył się w 2014 r. Wskazane byłyby także regularne spotkania

na szczeblu ministrów spraw zagranicznych, ministrów obrony i kluczowych resortów gospodarczych.

Rząd RP postuluje tutaj powrót do idei zawarcia nowej deklaracji transatlantyckiej, która ureguluje podstawy stosunku UE–USA w nadchodzącej dekadzie. To tyle ode mnie. Dziękuję uprzejmie. Proszę o pytania. Tym razem już chyba będę trochę lepiej słyszał, więc postaram się odpowiedzieć od razu.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Zanim przejdziemy do pytań, jeszcze wysłuchamy sprawozdania. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Andrzej Grzyb. Jest pan poseł z nami? Jest.

Bardzo proszę, panie pośle, o zabranie głosu.

Poseł Andrzej Grzyb (KP):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowni panie i panowie posłowie, panie ministrze, w istocie ten dokument, który jest zaadresowany do Rady Europejskiej oraz Rady UE, nazywany nową agendą UE–USA na rzecz globalnych zmian, to de facto podkreślenie roli, jaką odgrywają zarówno Stany Zjednoczone, jak i UE, bo to przecież jest obszar, gdzie mamy kilkaset milionów mieszkańców, niespełna miliard i 60% bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Ale też jest to jedna trzecia światowego PKB wytwarzanego w gospodarce, więc dotychczasowe dobre relacje euroatlantyckie mają swoje podstawy zarówno ekonomiczne, jak i swoje podstawy, jeżeli chodzi o prowadzoną do tej pory politykę. Przecież nie możemy abstrahować od tego, że to jest strategiczne partnerstwo ze względu na sojusz euroatlantycki.

Ponieważ jest planowany szczyt na pierwszą połowę 2021 r., stąd też ten dokument przygotowany przez Komisję Europejską, adresowany do Rady Europejskiej oraz Rady UE, a podstawą do tego są oczywiście konkluzje zarówno Rady Europejskiej, jak i Rady UE z grudnia 2020 r. Można powiedzieć, że dokument jest taką forpocztą, sygnałem, co ze strony UE ma być istotnym elementem w tym odnowieniu stosunków. To odnowienie współpracy, wspólne wartości, mają być podstawą i oczywiście podzielenie poglądu, że ład globalny powinien być oparty na rządach, o praworządność, o demokrację, respektowanie w szczególności praw człowieka. Przy czym mamy w ostatnich latach duży problem, ale też, co najważniejsze, wydaje mi się, odnowienie instytucjonalnych relacji między UE a Stanami Zjednoczonymi, w tym postulowany i podkreślony również przez pana ministra Jabłońskiego postulat, aby ponownie wrócić do szczytów UE–Stany Zjednoczone, oraz innych form współpracy.

Oczywiście jest tam pewien element mówiący o autonomii UE, ale oczywiście ten aspekt zawsze był obecny w relacjach UE–Stany Zjednoczone, przy czym on nie podważa w żadnym stopniu bezpieczeństwa euroatlantyckiego. Obszary współpracy to przede wszystkim zdrowie, bezpieczeństwo, klimat, handel, technologie i oczywiście ład wielostronny oparty o zasady, które wymieniłem wcześniej. Oczywiście przesłanki, które stoją u podstaw sformułowania tego dokumentu, przede wszystkim zmiana polityczna, która nastąpiła w Stanach Zjednoczonych, ale również pandemia COVID – to wszystko zmieniło w dużej mierze sposób widzenia tych relacji pomiędzy UE a Stanami Zjednoczonymi. Konieczne jest tutaj również odnowienie globalnego przywództwa i niewątpliwie na to ma wpływ również rosnąca rola Chin, zarówno ta ekonomiczna, jak i militarna, ale też wyzwania klimatyczne, jak i konieczność bezpieczeństwa w tym łańcuchu dostaw, jeżeli chodzi o technologie z zakresu 5G czy *artificial intelligence*.

Oczywiście kwestia światowego zdrowia, myślę, że będzie nas zajmowała przez długi czas. To nie jest tylko kwestia sezonowa, bo konsekwencje epidemii COVID będziemy ponosili bardzo długo, zarówno te, które dotykają bezpośrednio obywateli, jak i gospodarki. Tu jest potrzebny ten globalny również, a nie tylko regionalny czy subregionalny program zwalczania epidemii. W szczególności zaś musimy być świadomi, że zwalczenie epidemii w obrębie naszych państw członkowskich czy też całej UE nie rozwiąże problemu. Mamy przecież sąsiadów w Europie oraz sąsiadów pozaeuropejskich, stąd też ogromnie ważnym programem jest program COVAX, który polega na zbudowaniu montażu finansowego, w który włączyła się również UE kwota prawie 800 mln.

Ale potrzebne jest też partnerstwo ze strony Stanów Zjednoczonych. Bardzo ważnym faktem jest, w tym kontekście oczywiście, przywrócenie relacji, jeżeli chodzi o członkostwo Stanów Zjednoczonych ze Światową Organizacją Zdrowia, jak również kwestia odnowienia relacji ze Światową Organizacją Handlu. Tutaj oczywiście duże znaczenie będzie miał globalny szczyt G20 za czasów prezydencji włoskiej.

Jeżeli chodzi o kwestie dotyczące ochrony klimatu oraz generalnie ochrony planety, to to, co jest w szczególności ważne do podkreślenia, to powrót Stanów Zjednoczonych do porozumienia paryskiego. Jako UE i wszystkie państwa członkowskie byliśmy zmartwieni faktem, że ustępujący prezydent zrezygnował z akceptacji porozumienia paryskiego. To się odwróciło w chwili obecnej. Oczywiście jest szereg kwestii, które są trudne, ale wydaje mi się, że są ważne do podjęcia, w szczególności zaś sprawa ambicji klimatycznych, która została określona w obrębie UE, ale w tej sprawie jest potrzebne również transatlantyckie porozumienie, w szczególności zaś w sprawach dotyczących zeroemisyjności gospodarki, jak też zapobieganiu ucieczce emisji z gazów cieplarnianych, oczywiście zgodnie z regułami Światowej Organizacji Handlu. Ale wydaje się, że kwestia podatku granicznego na produkty, które są wyprodukowane z nieuwzględnianiem wszystkich obostrzeń związanych z emisjami CO_2, jest tutaj jak najbardziej na agendzie.

No i oczywiście postulowana sprawa, aby znaczne obszary zarówno lądowe, jak i oceaniczne, mówi się nawet o 30%, stanowiły szczególny obszar ochrony światowej bioróżnorodności. Sprawa jest niezmiernie ważna, ale też niezmiernie trudna. Oczywiście w zupełności zgadzam się z tym, że kwestia gospodarki cyfrowej, w szczególności zaś współpraca w zakresie handlu i agendy technologicznej, bezpieczeństwa cyfrowego łańcucha dostaw i też odpowiedzialność platform internetowych, między innymi kwestia działań antymonopolowych, czy też powołanie rady UE–Stany Zjednoczone ds. handlu, szczególnie w zakresie ochrony technologii krytycznych… To znamy też z tego stwierdzenia, że między innymi niektóre technologie, które są oferowane, nie spełniają standardu bezpieczeństwa i to powoduje rewizję, również w krajach europejskich, podejścia, które z tych technologii miałyby być wybrane.

Oczywiście na koniec w pełni się zgadzam ze wszystkimi przedstawionymi konkluzjami ze strony polskiego rządu, ale dla nas zawsze też jest ważny element, jeżeli chodzi o współpracę wielostronną czy też sąsiedzką właśnie w zakresie polityki sąsiedztwa. Mamy swoich sąsiadów w Europie. Mówimy o Partnerstwie Wschodnim. Rozwiązanie problemów i jednocześnie postępy w zakresie Partnerstwa Wschodniego są dla nas zawsze ważne. To był polski postulat. Podobnie jak również kwestie współpracy w zakresie wspierania demokracji. Tutaj Europejski Fundusz na rzecz Demokracji, którego Polska była inicjatorem, może być bardzo dobrym instrumentem, który jest porównywany z podobnym instrumentem, dawno uruchomionym, a z którego korzystała między innymi Polska w trakcie przemian demokratycznych. W tej sprawie niewątpliwie też są obszary do takiej współpracy.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, stwierdzam, że dokument jest interesujący. Oczywiście on jest deklaracją ze strony Komisji Europejskiej i wymaga odpowiedzi ze strony amerykańskiej, ale sądzę, że deklaracje, zarówno po jednej, jak i po drugiej stronie, jak również stanowisko polskiego rządu wskazują na to, że możemy być optymistami co do konkluzji zapowiedzianego szczytu UE–Stany Zjednoczone, który ma się odbyć w bieżącym półroczu . Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję, panie pośle.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chce się wypowiedzieć w sprawie przedstawionego i omawianego dokumentu w tym punkcie porządku obrad? Bardzo proszę. Nie widzę.

Wobec powyższego chciałbym zapytać wszystkich członków Komisji, czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu. Nie widzę, nie słyszę. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze JOIN(2020) 22 wersja ostateczna i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt III.

Przystępujemy do pkt IV, czyli sprawy bieżące. Kolejne posiedzenia Komisji planowane są w środę 24 lutego o godz. 11.00 i 12.20 oraz w piątek 26 lutego o godz. 11.00. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos w sprawach bieżących? Nie widzę, nie słyszę. Wobec powyższego na tym zamykam rozpatrywanie pkt IV. Informuję, że porządek dzienny dziś został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji.